

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ 2024

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

Асоциация на парковете в България” (АПБ) е неправителствена организация с идеална цел, създадена в обществена полза. Тя е учредена на 28.01.2003 г. в София. Целта на АПБ е да работи за развитие и опазване защитените територии, съхраняване на биологичното разнообразие в България и популяризиране на устойчивото развитие чрез балансиране на екологични, социални и икономически интереси.

АПБ е член на Коалицията от неправителствени организации и граждански групи „За да остане природа в България“ и един от активните инициатори на застъпнически кампании за опазване на природата в България.

Мисията на АПБ е да работи с местни общности, природозащитни и други НПО, местни и централни власти, медии и бизнес с цел подпомагане на устойчивото управление на природните ресурси на България.

Основните дейности на АПБ са съсредоточени в следните направления:

1. Популяризиране, опазване и изучаване на българските паркове;
2. Опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие, културното и духовното наследство на българските паркове и системата от защитени територии, вкл. Зоните от НАТУРА 2000;
3. Развитие на парковете и другите защитени територии, както и на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 в България;
4. Подпомагане генерирането на доходи от парковете и околпаркови територии, вкл. И за местното население;
5. Информиране на обществеността за значението и целите на системата от защитени територии в България;
6. Насърчаване и постигане на ефективни партньорства и сътрудничества на всички организации и институции, ангажирани с опазване на защитените територии и биологичното разнообразие;
7. Подпомагане на устойчивото развитие на системата на парковете и защитените територии в България за благото на настоящите и бъдещите поколения;
8. Изграждане на екологична култура в българското общество;
9. Подпомагане прилагането на националното и международното законодателство и успешни практики в областта на опазване на защитените територии, биологичното и ландшафтното разнообразие.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

През 2024 година Асоциацията на парковете в България работи основно по следните теми:

1. Продължи работата по проект „Thematic Community Protecting, restoring and valorising the Mediterranean natural environment and heritage“, акроним “Community 4 Nature” (C4N), договор № 0300730 финансиран по програма Interreg EURO-MED

През 2024 година продължи работата по проекта. Той е с продължителност от 7 години и обхваща целият програмен период на програмата. Консорциумът се състои от 9 основни партньора от Италия, Португалия, Испания, Франция, Словения, Албания, Гърция и Кипър, като от българска страна партньор е АПБ. В проекта са въвлечени и 36 асоциирани партньора. Тъй като това не е тематичен проект, а хоризонтален за цялата програма целта му е да се изграждат и поддържат връзки между всички участници в програмата. Друга цел на проекта е да се адаптират и мултиплицират постигнатите резултати от различните тематични проекти, както и да се подпомогне връзката на бенефициентите по тематичните проекти със заинтересованите страни. АПБ е водеща организация в дейност „Transfer by clustering through WGs for strategic liaising, exchanges and advice panels“, която цели да направи клъстър от участници в програмата във сходни интереси, като работи със тях за подобряване на изпълнението на техните тематични проекти, прилагането на резултатите, както и подпомагането на обмена на информация.

През 2024 година АПБ следи за изпълнението на работния план и взе участие за напредъка на дейностите по проекта, като извърши следното:

- Участва в подготовката на първото лятно училище на Мисията за Природно наследство. Съдействие при всички организационни дейности, особено свързването на избраните лектори с основните организатори.
- Участва в приветстването на започващите 13 нови Тематични проекти в основната общност на Мисията за Природно наследство, чрез първоначални срещи и презентиране на Мисията.
- АПБ беше определен като основен партньор за връзка с тематичния проект Wetland4Change, като управлява комуникацията между Мисията и Тематичния проект.
- Участва в началната среща на Тематичния проект Wetland4Change в София, България и представяне на Мисията за природно наследство там.
- Подпомогна организирането и участва в срещата на Мисията с водещи експерти в Ровин, Хърватия, на 26 и 27 юни 2024.
- Участва в интерактивна сесия на тема екологични политики, чрез подпомагане на проекта D4N при събиране на информация за ключови събития от водещите партньори на тематичните проекти.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

- Като отговорен партньор по дейност 2.5 Трансфер чрез създаване на клъстери от работни групи за стратегическо взаимодействие, обмен и консултативни панели, АПБ заедно с испанските ни партньори от CREAФ организира започването на дейността и определянето на начините на работа.
- Организира и проведе първото упражнение за географско клъстериране направено на живо по време на среща проведена в Малага, Испания. За целта екипа на АПБ създава упражнения, подготви материали и презентации, организира процеса и отговорностите на екипа, ръководи един от клъстерите (балкански) и подпомогна останалите клъстери по време на събитието, както и ръководи дейностите на всички клъстери след събитието и процеса на отчитане.
- Участва в създаването на помощни материали по проекта, включително различни презентации, анкети, шаблони и други.
- Допринася за работата на работните групи по проекта чрез участие в сесии и уебинари, както и взе участие в работата по изготвянето на различни стратегически документи.
- Съдейства при организирането на второто годишно събитие Институционален Диалог на Мисията и различните сесии по време на събитието.
- Организира информационен ден за Мисията за Природно наследство на национално ниво като принос към годишната комуникационна кампания за повишаване на осведомеността.
- Подпомогна водещия партньор на тематичния проект Wetland4Change при организиране на събитие проведено в гр. Благоевград.
- Участва във вътрешни срещи, последвано от срещи за посрещане на водещи партньори и комуникационни експерти от тематичните проекти и събития за опознаване, изграждане на екип и интерактивни сесии.
- Работи по създаването на публикации и комуникационно съдържание и взе активно участие в комуникационния екип на Мисията за Природно наследство, който работи за създаване на постоянен поток от информация към публиката чрез различните канали. Участие в ежеседмичните срещи за планиране и мониторинг на дейностите. Създаване на разнообразно комуникационно съдържание, съгласно определените длъжности в месечните редакционни планове и принос към годишната кампания за повишаване на осведомеността на Мисията.
- Работи по укрепването на сътрудничеството и работния план с всички останали партньори по проекта, асоциирани партньори и партньори по проекта D4N.
- Взе участие във всички ежеседмични вътрешни работни срещи на проекта C4N и Мисията за Природно наследство, както и в ежеседмичните срещи на комуникационния екип.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

2. Започна работата по проект „DANUBE WOOD(s)ROUTE“ № DRP0200569, финансиран по програма Interreg Danube

На 01.01.2024 година започна работата по проекта, който ще бъде с продължителност две години и половина. Основната цел на проекта е опазване на природното и културно наследство на Дунавския регион. В дългосрочен план да бъде осигурено както устойчивото използване на горите в региона (природни ресурси), така и запазването на наследството свързано с различните продукти изработени от дървесина (културни ресурси). И двете (природни ресурси и културно наследство) ще бъдат използвани като инструмент за развитието на иновативни услуги и продукти за устойчив екотуризъм. Един от тях ще бъде създаването на културен маршрут за Дунавската гора, базиран на традиции и знания от миналото, който ще допринесе за развитието на селските райони покрай Дунава. Проекта също така цели да насърчи устойчивото развитие на районите намиращи се около река Дунав, като увеличи транснационалното сътрудничество между различните дунавски страни. По проекта участват 17 организации от 11 държави, през които минава р. Дунав. Съвместно с другите партньори ще бъде разработена обща стратегия, както и специфични инструменти за насърчаване на устойчиво регионално развитие.

През 2024 година беше извършена инвентаризация на природните и културни ценности на гори и дървесина, както и на наличната туристическа инфраструктура, като АПБ идентифицира над 100 потенциални обекта в България, като: защитени територии, емблематични сгради от дърво, архитектурни резервати, събития, атракции и други, които да бъдат включени в бъдещия туристически маршрут, посветен на Дунавската гора и дървесина. На базата на това ще продължи работата по проекта, като предстои да бъдат разработени нови екотуристически продукти и услуги, както и тематичен Дунавски транснационален маршрут посветен на гората и изработката на дървесни продукти. През отчетната година също така разработихме 3 бр. доклади, съдържащи ключова информация за околната среда, биоразнообразието, горите и културно наследство в България. Също така спомогнахме за организирането на редица срещи, както с партньорите, така и със заинтересовани страни, като взехме участие и в две международни срещи - в Словения и Румъния.

3. Започна изпълнението на проект “Западна Стара планина – опазване с ангажиране на местните общности” по програма BEST Belt в рамките на международната инициатива Европейски зелен пояс.

Проектът започна на 01.10.2024 и ще продължи до 30.09.2026 година. Общият размер на финансирането е 40 000 евро и ще бъде изпълняван в партньорство със „Сдружение за дива природа БАЛКАНИ“.

Основните цели на проекта са:

Подкрепа за опазване на биоразнообразието в Западен Балкан/ Западна Стара планина чрез подобряване на системата от защитени територии и тяхното управление; Тук ще бъде

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

адресирана и ще се подпомогне подобряването и развитие на системата от защитени територии с обявяването или разширяването на съществуващи защитени територии, които да бъдат обсъдени и предложени съвместно с местните и регионални институции и/или местните общности. По този начин да бъдат включени заинтересованите страни в подготовката и последващото съвместно управление на защитените територии и зони.

Развитие на капацитета и ангажираността на местните общности по прилагане на природозащитното законодателство и съвместно управление на защитени територии; Тази цел е насочена към подобряването на знанията, опита и като цяло капацитета на местните институции, общности и други заинтересовани лица, включително млади хора и активни граждани за подкрепа на опазването на природата и ползването на природозащитното законодателство за разрешаване на местни екологични проблеми.

Подпомагане развитието на познавателен туризъм и международното признаване на района или части от нея; Тук сме се насочили към ефективно преодоляване на липсата на единен подход в рекламата и международното признаване на района и привличането на отговорни туристи и като цяло подпомагането развитието на познавателен туризъм.

Засилване популярността и ролята на Западен Балкан като част от Европейския Зелен пояс (ЕЗП). Чрез развитието на добри примери за съвместно създаване на защитени територии, повишеният местен капацитет и изграждането на мрежа от поддръжници на опазването на природата и представянето на положителният пример и подход районът ще бъде представен на различни международни форуми на инициативата ЕЗП. Зеленият пояс ще стане разпознаваем за местните общности и медии и ще се генерират новини и информация в интернет пространството.

4. Включи се, като асоцииран партньор в проект ForestConnect - Enhancing Ecological Corridors for Large Carnivores in the Balkan-Carpathian-Dinaric Region.

Водещ партньор в проекта е ВВФ – България, който е един от петнадесетте основни партньора в него. В проекта са въввлечени и 8 асоциирани партньора от 7 държави, като един от тях и единствен за България е АПБ. Проектът трябва да отговори на предизвикателствата за запазване на зелените коридори на едрите хищници в целевата зона на проекта – Карпатите, Балканите и Динаридите. По-конкретно, ще се фокусира върху проблемите свързани с използването на неустойчиви практики на управление и развитие на инфраструктурата в горските местообитания, което води до увреждане на нейната структура, а от там и до загуба на биокоридори и цялостното намаляване на едрите хищници. През отчетната година АПБ подпомогна основните партньори по проекта като участваше в различни срещи, включително и в една международна среща проведена със град Филах, Австрия

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

5. През 2024 година продължихме кампанията „За повече защитени територии в България“, започнала през 2021 година.

Благодарение на работата на Асоциация на парковете в България бяха направени следните предложения за разширяване на границите на защитени територии:

- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ПЗ „Чутурите“ – Подадено на 20.03.2024; Участие в комисия по целесъобразност на 26.09.2024, а през декември и участие в комисия за обявяването ѝ;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ЗМ „Голяма Сютка“. Извършена обемна работа по изясняване на териториалният обхват и други детайли по придвижването на преписките;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ЗМ „Грънчарница“. Извършена обемна работа по изясняване на териториалният обхват и други детайли по придвижването на преписките;
- Участие в изготвяне и подаване на предложение за обявяване и Обявяване на ЗМ „Арвалийка“, която беше обявявана в рамките на отчетната година;
- Участие в комисия проведена в РИОСВ Варна за обявяване на ЗМ „Камчийски пясъци“, която беше обявявана в рамките на отчетната година ;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ЗМ „Ковачевска кория“;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ЗМ „Караджаловска кория“;
- Работа по изясняване на териториалният обхват и други детайли по придвижването на преписките за ПЗ „Червени камък“, ПЗ „Фрѝн кая и Дилики кая“. Както и участие в комисии за обявяването им. Следствие на извършената работа ПЗ „Фрѝн кая и Дилики кая“ е със заповед за назначаване на комисия, а ПЗ „Червени камък“ е Обявена за ЗТ;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ЗМ „Находище на кладованов карамфил“
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ПЗ „Земни пирамиди Банище“;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ПЗ „Старо корито на Янтра при село Куцина“;
- Изготвяне и подаване на предложение за обявяване на ПЗ „ПЗ Червената скала Хитрино“;

През 2024 година продължихме да следим и какво се случва с другите вече подадени от нас предложения, които са в различен етап на процедурата по обявяването им, като вземахме участие и реагирахме своеобразно според нуждите и възникналите въпроси с цел придвижване на преписките напред и довеждане до успешен край на започналите процедури.

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

6. През 2024 година продължихме кампанията „Да съхраним вековните дървета на България“, която бяхме започнали през 2021 година.

Въпреки намаленият капацитет спрямо предходната, когато имахме проект изпълняван по ОПДУ, през 2024 продължихме работата по темата както по отношение обработката на постоянно постъпващата информация за нови вековни дървета, така и на данните от мониторинга извършван от доброволци за здравословното състояние на обявени вековни дървета. Събраните данни за новите дървета са вкарани в базата данни с дървета, а данните от мониторинга са анализирани и са подготвени доклади до РИОСВ.

Съвместно с район Студентски на Столична община и РИОСВ София по случай за опазване на 3 обявени вековни дървета в кв. Малинова долина – гр. София и подаване на предложение за защита на 4 други в съседство.

❖ **Осигуряване на финансова стабилността на организацията, средства за продължаване на работата по започнали случаи и теми, както и разширяване на личният състав.**

За развитието на организацията е важно да има осигурени средства за обезпечаване на работата на служителите и за да може организацията да разполага с човешки ресурс необходим за продължаване на работата по текущите случаи и кампании, както и започване на работа по нови. Поради това за осигуряване на устойчивостта на организацията е важно освен извършване на работата за изпълняване на заложеното във вече одобрените проекти да се разписват и нови, продължавайки и надграждайки вече започналите до тук. През 2024 година АПБ работи по разписването и подаването на проекти по следните програми:

- Продължи опитите за подготвяне на съвместно предложение по **новата швейцарска програма** съвместно с WWF България, БФБ, БДЗП, Биоселена, Pronature и Helvetas;
- Изготви и подаде проектно предложение към **Vivacom Регионален грант** – девето издание изготвено съвместно с Природен парк Витоша на тема: повишаване на познанията и изграждането на планинарска и екологична култура на деца от различни възрастови групи чрез провеждане на летни образователни лагери на открито;
- Изготви и подаде проектно предложение по програмата **Green Belt** със СДП Балкани;
- Изготви и подаде проектно предложение по **програма Dexis** на тема граждански активизъм и проследяване на документалният поток публикуван в регистрите по ЕО и ОВОС и своевременно реагиране в случай на необходимост;
- Направи опит за подготвяне на проект в партньорство с Чешкият университет и шведски партньор по **Erasmus** на тема устойчив туризъм. Проектът беше насочен към изготвяне на стандарт за сертифициране на хотели имащи отговорно отношение към природата и прилагащи устойчиви практики;

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Адрес: 1000 София, ул. Хан Аспарух 26, apb@parks.bg, <http://www.parks.bg>

- Изготви и подаде съвместен проект с парк Динариди по **Българската програма за насърчаване на развитието на Черна гора** в партньорство с ДПП Витоша и ДПП Врачански балкан за обмен на опит между България и Черна гора
- Изготви и подаде съвместен проект в партньорство с CREA – Spain по програма **Interreg Euro-MED** по петата процедура за набиране на тематични проекти по програмата.
- Успешно завършихме проекта по ОПДУ, като през 2024 се отчете всичко извършено и се изготви финален отчет, който в последствие беше приет;
- Очитане предходният период и продължи участието на АПБ към постоянната фондонабирателна кампания за **дарителство по ведомост на Фондация „BeCause“**.

❖ Други дейности, изготвени сигнали и становища пред компетентните органи по различни актуални теми, както и участия в мероприятия и комисии:

- Продължихме участието си в Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021- 2027 г. (КН на ПРР 2021-2027) към МРРБ
- Продължаване на участието в конкурса-кампания за популяризиране на хижите и туризма в България: „ Хижа на годината“;
- Подадени са множество становища по различни документи изготвени от държавни администрации имащи отношение към управлението на околната среда;
- Подадени са на различни сигнали и жалби за извършени нарушения на българските и европейски закони имащи отношение към управлението на околната среда;
- Подкрепяхме граждани по различни теми свързани с опазването на НАТУРА 2000, системата от защитени територии, вековните дървета и прилагане на екологичното законодателство в България. Като пример може да посочим подпомагането на граждани борещи се против отсичането на ясен в центъра на София (на бул. Патриарх Евтимий), реакция за спасяването на предвидено за премахване от регистъра и отсичане вековно дърво в кв. Лозенец, подпомагане на активни хора от гр. Варна борещи се против застрояването на плажа при Паша дере и Защитена местност „Ракитник“, продължаване на контакта с активни хора от с. Охрид – Общ. Бойчиновци борещи се против изграждането на кариера за инертни материали и други;
- Следихме политиките относно снабдяването с вода на населените места в страната, наличните количества вода в язовирите и проблемите свързани с безводието;

Изготвил

Симеон Арангелов

Председател на УС на АПБ